

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/220/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115220136
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4115220136.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Eriky Madarászovej, v spore žalobcov: 1. F. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. nad X. 7, zast.: W. E. Józová Borecká, advokátka, so sídlom Sládkovičova 7, Nitra, 2. W. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., J. XXX/XX, 3. O. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., X. XXX/X, proti žalovanej: T. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, B., zast.: JUDr. Adriana Pukaj Kerestešová, advokátka, so sídlom Štefánikova tr. 30, Nitra, o určenie povinnosti zdržať sa zásahu do výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 18C/362/2015-123 zo dňa 14.februára 2019 v spojení s uznesením č.k. 18C/362/2015-184 zo dňa 16.septembra 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku, ktorým zaviazal žalovanú odstrániť protiprávny stav zabraňujúci výkonu práva z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu č. 7, evidovanou správou katastra na LV č.XXXX, kat. úz. M., obec B., okres I., ako parc. reg. "C", o výmere XXX m2, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia XX, pešo i osobným automobilom v prospech vlastníkov parc. č. X evidovanej správou katastra na LV č. XX, kat. úz. M., obec B., okres I., ako parc. reg. "C", o výmere XXX m2, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia XX, podľa V3688/07-24/07, V 1533/12-17/12 a vo vyhovujúcom výroku, ktorým zaviazal žalovanú zdržať sa konania ktorým by žalobkyni akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na špecifikované nehnuteľnosti pešo, m e n í tak, že žalobu v uvedených výrokoch z a m i e t a .

V napadnutom vyhovujúcom výroku, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zdržať sa konania, ktorým by žalobkyni akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na nehnuteľnosti evidované správou katastra v kat. úz. M., obec B., okres I., na LV č. XX ako parc. reg. "C" evidované na katastrálnej mape parc. č. 9, výmera 313 m2, zastavané plochy a nádvoria spôsob využitia XX, umiestnenie pozemku 1, stavby súp. č. XXX, na parc. č. 9, druh stavby XX, rodinný dom, osobným automobilom, ako aj vo výroku o trovách konania, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa v 1/rade a pôvodný žalobca V. Z. sa podanou žalobou domáhali, aby súd rozhodol o povinnosti zdržať sa zásahu žalovanej do výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Svoju žalobu odôvodnili tým, že žalobkyňa je spoluvlastníčkou nehnuteľností evidovaných správou katastra v katastrálnom území M., obec B., okres I., na LV č. XX ako parc. reg. "C" evidované na katastrálnej mape parc. č. 9, výmera XXX m2, zastavané plochy a nádvoria spôsob využitia XX, umiestnenie pozemku 1, stavby súp. č. XXX, na parc. č. 9, druh stavby XX, rodinný dom. Žalovaná je výlučným vlastníkom nehnuteľností evidovaných správou katastra v katastrálnom území M., obec B., okres I., na LV č. XXXX, ako parc. reg. "C" evidované na katastrálnej mape, parc. č. 7, výmera XXX m2 zastavané plochy a

nádvoria, spôsob využitia 15, umiestnenie pozemku 1, stavby súp. č. XXX, na parc. č. 7, druh stavby XX, rodinný dom, v podiele 1/1-ine. Uviedli, že žalobkyňa je oprávnená z výkonu práv z vecného bremena, spočívajúceho v práve prechodu cez celú parc. č. X evidovanú správou katastra na LV č. XXXX, pešo i osobným automobilom v prospech vlastníkov parc. č. X evidovanej správou katastra na LV č. XX, podľa V 3688/07-24/07, V 1533/12-17/12. Vecné bremeno bolo zriadené na základe notárskej zápisnice N 157/2007, NZ 21294/2007, NCRIs 21205/2007 zo dňa 31.05.2007. Žalovaná svojvoľne porušuje právo, ktoré vyplýva zo zápisu v katastri nehnuteľností a to zapísaného vecného bremena, keď bráni žalobcov a ich rodine v prechode s osobným motorovým vozidlom.

2.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú odstrániť protiprávny stav zabráňujúci výkonu práva z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu č. 7, evidovanou správou katastra na LV č. XXXX, kat. úz. M., obec B., okres I., ako parc. reg. "C", o výmere XXX m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia XX, pešo i osobným automobilom v prospech vlastníkov parc. č. X evidovanej správou katastra na LV č. XX, kat. úz. M., obec B., okres I., ako parc. reg. "C", o výmere 313 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, spôsob využitia XX, podľa V3688/07-24/07, V 1533/12-17/12. Ďalším výrokom žalovanú zaviazal zdržať sa konania, ktorým by žalobkyni akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na nehnuteľnosti evidované správou katastra v kat. úz. M., obec B., okres I., na LV č. XX ako parc. reg. "C" evidované na katastrálnej mape parc. č. 9, výmera XXX m², zastavané plochy a nádvoria spôsob využitia XX, umiestnenie pozemku 1, stavby súp. č. XXX, na parc. č. 9, druh stavby XX, rodinný dom, pešo aj osobným automobilom. Vo zvyšku súd žalobu zamietol. Konanie v časti odstránenia prekážok z prístupovej cesty zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovia v 1. a 2. rade majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2.2 Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ust. § 151n ods. 1,2, § 151o ods. 1, Občianskeho zákonníka, § 145 ods. 2 CSP, ako aj zisteným skutkovým stavom, z ktorého vyplynulo, že žalobcovia sú podielovými spoluvlastníkmi vyššie špecifikovaných nehnuteľností v katastrálnom území M., na LV č. XX, každý v podiele 1/4. Žalovaná je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti v katastrálnom území M., vedených na LV č. XXXX, v podiele 1/1-ine. Žalovaná sa stala vlastníčkou nehnuteľnosti v roku 2012, keď nehnuteľnosť kúpila. Žalobcovia sú oprávnení z výkonu práv z vecného bremena, spočívajúceho v práve prechodu cez celú parc. č. X evidovanú správou katastra na LV č. XXXX, pešo i osobným automobilom na základe vecného bremena zriadeného notárskou zápisnicou N 157/2007, NZ 21294/2007, NCRIs 21205/2007 zo dňa 31.05.2007. Žalovaná vchod príjazdovej brány na motorové vozidlo zatarasila stavebným a iným materiálom (piesok, tehly a pod.). Žalobcovia sa domnievali, že žalovaná robí nejaké stavebné úpravy a čakali, že po dokončení potrebných úprav sa prejazd uvoľní a preto tento stav tolerovali. Následne požiadali žalovanú, aby prejazd uvoľnila a umožnila výkon práva z vecného bremena, niekoľko krát ju vyzvali na odstránenie daného stavu. Dňa 22.12.2015 bol zo strany právnej zástupkyne žalobkyne podaný návrh na pripustenie strany sporu na strane žalobcu. Súd uznesením č. k. 18C/362/2015-85, zo dňa 13.02.2018 rozhodol o pripustení do konania na strane žalobcu, a to žalobcu v 2.rade - V. Z..

2.3 Po vykonaní dokazovania považoval súd prvej inštancie za nesporné, že bolo zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu cez celú parc. č. X evidovanú na LV č. XXXX, kat. úz. M., obec B., a to na základe Notárskej zápisnice N 157/2007, NZ 21294/2007, NCRIs 21205/2007 zo dňa 31.05.2007, pričom bolo zriadené na neurčitú dobu a bezodplatne. Súd uviedol, že žalovanej ako povinnej z vecného bremena vyplynula povinnosť strpieť výkon práv z neho vyplývajúcich, ako aj povinnosť zdržať sa takého konania, ktorým by oprávnených vo výkone ich práv rušila, obmedzovala alebo by im v ich realizácii inak bránila. S poukazom na vykonané dokazovanie mal súd preukázané, že žalobcom je bránené výkonu práva vyplývajúceho z existujúceho vecného bremena. Uviedol, že žalovaná ako vlastníčka zaťaženej nehnuteľnosti bránila žalobcom a osobám, ktoré od nich odvodzovali právo prechádzania pešo alebo motorovými vozidlami, z týchto dôvodov bolo nariadené aj neodkladné opatrenie. Súd prvej inštancie prisvedčil žalobcom v tom, že na základe práva prejazdu im patrí toto právo vykonávať bežným spôsobom, teda umožňuje im aj prístup na ich nehnuteľnosti osobným motorovým vozidlom, pešo a žalovaná je povinná prejazd jej pozemkom žalobcom osobným motorovým vozidlom strpieť, resp. im ho umožniť a nebrániť im v ňom. Poukázal aj na odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Nitre č.k.12Co/153-2018-98 zo dňa 28.09.2018, kde bolo konštatované, že z obsahu spisu nepopierateľne vyplýva, že existuje právoplatne zriadené vecné bremeno v prospech žalobcov, ktorí sú z tohto vecného bremena oprávnenými a súčasne sú teda aj oprávnenými na výkon práv, ktoré z vecného bremena vyplývajú. Status oprávnených majú žalobcovia až do zrušenia vecného bremena, teda až do

právoplatného skončenia konania sp. zn. 19C/627/2015. Súd doplnil, že je zrejmé, že v súčasnej dobe sa rešpektujú práva z vecného bremena, avšak iba s poukazom na nariadené neodkladné opatrenie, a je predpoklad, že by opätovne bolo bránené žalovanou výkonu práva vyplývajúceho z vecného bremena a to i s poukazom k narušeným susedským vzťahom. Z týchto dôvodov súd považoval žalobu za dôvodne podanú a žalobe vyhovel. Konštatoval, že žalobcovia sa domáhali, aby sa žalovaná zdržala konania, ktorým by manželovi, deťom a nimi označeným osobám znemožnila vstup na nehnuteľnosti, tieto osoby však nie sú oprávnenými osobami z práva vecného bremena, ale majú iba odvodené právo od žalobcov právo prechádzania pešo alebo motorovým vozidlom cez tento pozemok a preto žalobu v tejto časti ako nadbytočnú zamietol. Ďalej poukázal na to, že žalobcovia vzali žalobu späť v časti odstránenia prekážok z prístupovej cesty. Právna zástupkyňa žalovanej nesúhlasila s čiastočným späťvzatím žaloby. Súd prvej inštancie však konanie v tejto časti s poukazom na §145 ods.2 CSP zastavil, nakoľko žalovaná neuviedla vážny (resp. žiadny) dôvod nesúhlasu s čiastočným späťvzatím žaloby, teda neuniesla dôkazné bremeno existencie vážnych dôvodov na nesúhlas s čiastočným späťvzatím žaloby. Záverom uviedol, že žalovaná navrhla vo veci ďalšie dokazovanie, avšak súd návrhy na doplnenie dokazovania zamietol, nakoľko neboli podstatné pre rozhodnutie v danej veci a boli nadbytočné vzhľadom na charakter sporu. Vzhľadom k úspechu žalobcov v konaní, súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcom priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. Čiastočné späťvzatie žalobcov súd vyhodnotil podľa § 256 ods. 1 CSP tak, že práve žalovaná zavinila čiastočné zastavenie konania, a preto bolo potrebné ho vyhodnotiť ako úspech žalobcov a výrok, ktorým žalobcovia žiadali, aby bolo umožnené ďalším osobám využívať vecné bremeno, súd považoval za nadbytočné, a preto mal za to, že úspech žalobcov bol v rozsahu 100%

3.1 Žalovaná podala v zákonnej lehote odvolanie voči vyhovujúcim výrokom I. a II. a vo výroku o trovách konania. Poukázala na konštatovanie odvolacieho súdu v rozhodnutí č.k. 12Co/153/2018-98 20 dňa 28.09.2018, podľa ktorého status oprávnených majú žalobcovia až do zrušenia vecného bremena, teda až do právoplatného skončenia konania sp. zn. 19C/627/2015 v prípade, ak by súd prvej inštancie v tomto konaní rozhodol tak, že zriadené vecné bremeno zruší. Otázka, či je žalobcom bránené vo výkone ich práv z vecného bremena, v akom rozsahu, akým spôsobom, bola však podľa žalovanej, predmetom dokazovania práve v tomto konaní. Zdôraznila, že podmienkou negatívnej žaloby je okrem iného konkretizácia jednotlivých druhov zásahov, ktoré má súd zakázať, i preukázanie toho, že rušenie vo výkone práva z vecného bremena trvá ku dňu vyhlásenia rozsudku, resp, pokračuje alebo sa opakuje, alebo existuje konkrétne nebezpečenstvo jeho opakovania v budúcnosti, pričom žalobný návrh má byť natoľko určitý, aby bol rozsudok súdu vykonateľný. Ďalej poukázala na to, že v konaní zostala sporná otázka, od kedy a v akom rozsahu žalovaná bráni a bráni žalobcom vo výkone práva prechodu pešo a osobným automobilom, ktorej vyriešením sa však súd nezaoberal. Zdôraznila, že žalobcami nebolo v podanej žalobe, ani v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tvrdené, ani zo skutkových okolností nevyplýva a nebolo ani ničím preukázané, že by im zo strany žalovanej bolo akýmkoľvek spôsobom bránené vo výkone práva prechodu pešo cez zaťažovaný pozemok žalovanej, naopak podľa skutkových tvrdení žalobcov sa obmedzenie vzťahovalo len na prejazd osobnými motorovými vozidlami.

3.2 Ďalej žalovaná namietala konštatovanie súdu prvej inštancie, že v súčasnej dobe sa sice rešpektujú práva z vecného bremena, avšak iba s poukazom na nariadené neodkladné opatrenie. Tvrdenia žalobcov o existencii rigolov a jarkov zostalo iba v polohe tvrdení, pretože v tomto smere súd prvej inštancie odmietol vykonať žalovanou navrhnutú obhliadku jej pozemku na preukázanie jej obrany, že na jej pozemku neexistuje žiadna prekážka brániaca v práve prejazdu či prechodu cez pozemok a nie je daný žiaden protiprávny stav, ktorý by mal byť v tejto súvislosti odstránený. Dôvodila, že pokiaľ ide o bránenie vo výkone práva prechodu osobným automobilom cez pozemok žalovanej, ku dňu vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie neexistoval žiaden protiprávny stav, zabraňujúci žalobcom vo výkone tohto práva, ktorý by bolo potrebné odstrániť. Tieto skutočnosti nevyplývajú z vykonaného dokazovania, na preukázanie tejto skutočnosti žalobcovia neoznačili ani nepredložili žiaden dokaz. Práve naopak, žalovaná odovzdala žalobcom kľúče od vchodovej brány, ktorou žalobcovia realizujú právo prechodu pešo, rovnako im nie je znemožňovaný ani prístup k bráne, cez ktorú sa vstupuje na pozemok žalovanej osobnými vozidlami. Žalovaná tiež argumentovala, že napriek tomu, že žalobcovia vzali späť žalobu v časti „odstránením prekážok“, vo výroku o povinnosti žalovanej odstrániť protiprávny stav, ďalej nešpecifikovali, o aký protiprávny stav vlastne ďalej ide, preto je podľa mienky žalovanej ich žaloba neurčitá a rozsudok v tomto výroku nevykonateľný. Záverom uviedla, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s jej obranou, že výkon práva prejazdu osobnými vozidlami žalobcov ohrozuje statiku jej rodinného domu, na preukázanie ktorého tvrdenia doložila súdu Statický posudok č. 1.

Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zrušil a vrátil mu na ďalšie konanie alebo v týchto výrokoch rozsudok zmenil a žalobu zamietol a priznal žalovanej náhradu trov konania.

4.1 Žalobcovia k odvolaniu žalovanej vo svojom písomnom vyjadrení uviedli, že sa nestotožňujú s názorom žalovanej, že obsahom vecného bremena v tomto prípade sú dve práva. Toho času je predmetom práva z vecného bremena „právo, spočívajúce v práve prechodu cez celú parc. č. X pešo i osobným automobilom“, pričom toto právo neskúmal oddelene ani KS Nitra v v konaní o predbežnom opatrení sp. zn. 6Co/470/2015-46 zo dňa 23.10.2015. Nesúhlasili s tvrdením, že súd sa nezaoberal skutočnosťou, či bolo žalobcom bránené vo výkone ich práv. Táto skutočnosť bola súdu žalobcami preukázaná fotodokumentáciou, predžalobnou výzvou žalovanej, ako aj výpoveďami strán, konaniami o predbežných opatreniach, ako aj žalobou, ktorú žalovaná podala proti vlastníkom parc. 9 v konaní vedenom na tom istom súde pod sp. zn. 19C/627/2015. Fotodokumentáciou bolo preukázané, že pred vjazdom do brány žalobcov bol v čase podania žaloby stavebný odpad a materiál a bolo tiež preukázané a účastníkmi potvrdené, že k odstráneniu tohto materiálu došlo až na základe právoplatného predbežného opatrenia. Žalobcovia v konaní uviedli, že napriek tomu, že t.č. nebráni v prejazde stavebný odpad a materiál, v súčasnosti sú tam rigoly a jarky, ktoré sú tam podľa žalobcov úmyselne, lebo oni nemôžu prechádzať tadiaľ autom. Napriek tomu, že žalobkyňa uviedla, že fyzicky jej žalovaná nebránila v prechode pešo, bolo poukázané na veľmi narušené susedské vzťahy, čo žalovaná nepoprela. Poukázala tiež na výpoveď žalobkyne v konaní 19C/627/2015 a navrhla v odvolacom konaní pripojiť spisy Okresného súdu Nitra 9C/357/2015 a 19C/627/2015.

4.2 K námietke žalovanej, že nedošlo k špecifikácii o aký protiprávny stav ide uviedla, že akýkoľvek stav, ktorý zabraňuje výkonu práva z vyššie citovaného vecného bremena je protiprávny, teda prekážky sa môžu zo dňa na deň zmeniť. Výrok súdu je jasný a vykonateľný, nakoľko presne špecifikuje, že protiprávny stav je stav, zabraňujúci výkonu práva z vecného bremena a toto vecné bremeno súd vo svojom výroku presne špecifikoval. Nakoľko súd ani žalobca nemôže spravodlivo predpokladať, o akú prekážku môže zo dňa na deň ísť, nie je možné, ani účelné toto konanie a stav špecifikovať inak. Záverom dodala, že tvrdenie, že výkon práva z vecného bremena narúša statiku domu žalovanej je absolútne neseriózne a pri danom právnom a skutkovom stave irelevantné. Žalobcovia totiž motorovým vozidlom nemohli cez pozemok žalovanej prechádzať minimálne 2,5 roka pred podaním žaloby, a ani doteraz nemôžu cez pozemok riadne autom prejsť. Statickým posudkom, ktorý žalovaná do konania predložila sama preukázala, že predmetnú nehnuteľnosť kupovala už v dezolátnom stave, pretože kupovala starý dom a kupovala ho so zriadeným vecným bremenom. Navrhli odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok potvrdil a priznal žalobcom náhradu trov konania.

5. V priebehu odvolacieho konania žalobca v 2/rade - V. Z. zomrel. Krajský súd v Nitre preto uznesením č.k. 7Co/220/2019- 233 zo dňa 27.08.2020 rozhodol, že pokračuje v konaní s právnymi nástupcami žalobcu v 2.rade: W. Z., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. - N., J. XXX/XX, F. N., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. nad X. X a O. Z. rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. - H., X. XXX/X.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých vyhovujúcich výrokoch, ktorým zaviazal žalovanú odstrániť protiprávny stav zabraňujúci výkonu práva z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu č. 7 a výroku, ktorým zaviazal žalovanú zdržať sa konania, ktorým by žalobkyňa akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na špecifikované nehnuteľnosti pešo, zmeniť s poukazom na ustanovenie § 388 CSP a žalobu zamietnuť. Vo vyhovujúcom výroku, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zdržať sa konania, ktorým by žalobkyňa akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na nehnuteľnosti evidované správou katastra v kat. úz. M., obec B., okres I., na LV č. XX osobným automobilom, ako aj vo výroku o trovách konania, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP.

7. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci nevykonal v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, a

preto z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávny právny záver. Predmetom odvolacieho konania bolo odvolanie žalovanej voči vyhovujúcim výrokom - povinnosti odstrániť protiprávny stav (výrok I) a povinnosti žalovanej zdržať sa konania, ktorým by znemožnila žalobkyni vstup na nehnuteľnosti pešo aj osobným automobilom (výrok II).

8. Zapieracia (negatívna) žaloba (actio negatoria) je svojou podstatou žalobou na plnenie, ktorou sa uplatňuje splnenie hmotnoprávnej povinnosti, ktorá vznikla žalovanému tým, že neoprávnene zasiahol do vlastníckeho práva žalobcu. Podstatou negatívnej žaloby je právo vlastníka domáhať sa, aby sa žalovaný zdržal neoprávnených zásahov (iných než neoprávneného zadržovania veci) do vlastníckeho práva žalobcu; domáha sa ňou, aby bolo žalovanému zakázané určité rušivé konanie (aby sa zdržal určitého konania) alebo aby uviedol vec do pôvodného stavu (napr. odstránil veci, ktoré predtým na nehnuteľnosti neboli). Na základe zapieracej žaloby sa teda vlastník môže dožadovať, aby súd vyslovil, že žalovaný nie je oprávnený obmedzovať jeho vlastnícke právo, t. j. aby mu uložil zdržať sa neoprávnených zásahov a odstrániť prekážky, ktoré bránia vo výkone vlastníckeho práva. Takýto neoprávnený zásah môže spočívať buď v tom, že si niekto jednostranne osobuje nakladanie s vecou (napr. neodôvodnene si prisvojuje právo užívať vec), alebo v tom, že vlastníkovi veci robí pri nakladaní s ňou nejaké prekážky. Na neoprávnený zásah do vlastníckeho práva, ktorý spočíva v inom rušení než v neoprávnenom zadržovaní veci, viaže hmotné právo povinnosť zdržať sa tohto zásahu a odstrániť jeho následky; rušiteľovi však nemôže vzniknúť iná povinnosť, než zdržať sa a odstrániť následky práve tohto zásahu. Zákaz neoprávneného rušenia vlastníka vecí podľa § 126 ods. 1 OZ prichádza do úvahy tam, kde neoprávnené rušenie trvá, resp. pokračuje, alebo tam, kde už síce prestalo, avšak existuje konkrétne nebezpečenstvo jeho opakovania v budúcnosti. Podmienkou negatívnej žaloby je, že znie na zákaz určitého (konkrétneho) správania, ktorým je vlastník rušený vo svojich právach, žalobný návrh má byť natoľko určitý, aby bol rozsudok súdu vykonateľný.

9. V predmetnom spore síce nejde o neoprávnené zásahy do vlastníckeho práva, ale obdobne ide o zásahy do výkonu práv vyplývajúcich z vecného bremena, ktoré je riadne zapísané v katastri nehnuteľností. Práva vlastníka veci podávajúceho negatívnu žalobu v tomto prípade uskutočňujú žalobcovia, teda osoby oprávnené z výkonu práva z vecného bremena a osobou, ktorá inak robí neoprávnené zásahy do vlastníckeho práva je žalovaná - osoba povinná z vecného bremena.

10. Odvolací súd sa vo vzťahu k prvému vyhovujúcemu výroku o povinnosti žalovanej odstrániť protiprávny stav zabraňujúci výkonu práva z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu č.7, plne stotožňuje s námietkou žalovanej o nevykonateľnosti a neurčitosti žalovaného nároku. Súčasťou tohto výroku v žalobe bol aj nárok na odstránenie prekážok z prístupovej cesty, v ktorej časti žalobcovia zobraли žalobu späť, keďže v priebehu konania došlo k odstráneniu týchto prekážok zo strany žalovanej. Zostávajúca časť tohto výroku spočívajúca v povinnosti žalovanej odstrániť protiprávny stav zabraňujúci výkonu práva z vecného bremena je však nevykonateľný, keď nie je zrejmé, aký protiprávny stav v čase podania žaloby nastal (okrem prekážok na prístupovej ceste). Ak žalobcovia žiadajú negatívnu žalobou odstrániť protiprávny stav zo strany žalovanej, musia špecifikovať o aký protiprávny stav ide. Vlastnosťou rozsudku na plnenie je jeho vykonateľnosť. Ako už bolo uvedené vyššie, na neoprávnený zásah do vlastníckeho práva, ktorý spočíva v inom rušení, viaže hmotné právo povinnosť zdržať sa tohto zásahu a odstrániť jeho následky. Žalobcovia však neuviedli, aký protiprávny stav žiadajú odstrániť. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil tento žalobný nárok žalobcov, ktorému nie je možné z vyššie podaných dôvodov vyhovieť. Preto odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s poukazom na § 388 CSP a v tejto časti žalobu zamietol.

11. Vo vzťahu k druhému vyhovujúcemu výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zdržať sa konania, ktorým by znemožnila žalobkyni vstup na nehnuteľnosti pešo aj osobným automobilom, odvolací súd považoval odvolanie žalovanej za dôvodné. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaná bránila žalobcom výkon práva vyplývajúce z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu pešo, ako aj motorovými vozidlami. Odvolací súd s týmto záverom nesúhlasí, pretože v prvoinštančnom konaní neboli vykonané žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že žalovaná bráni žalobcom prechodu pešo. Naopak na pojednávaní právna zástupkyňa žalobcov sama potvrdila, že žalovaná nebránila žalobcom realizovať výkon práva spočívajúci v prechode pešo, ale vzhľadom k susedským vzťahom tam takáto táto obava je. V danom prípade na uloženie povinnosti žalovanej nepostačuje iba obava z možného konania, ak takémuto

konaniu v minulosti nikdy nedošlo a ani nebolo preukázaná skutočnosť, na základe ktorej by k takémuto konaniu mohlo dôjsť. Ak teda žalobcom zo strany žalovanej nikdy nebolo bránené prechodu pešo cez parcelu žalovanej, nie je dôvod na uloženie uvedenej povinnosti žalovanej. Odvolací súd preto aj v tejto časti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a vo vyhovujúcom výroku, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zdržať sa konania, ktorým by žalobkyni akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na špecifikované nehnuteľnosti pešo, žalobu zamietol.

12. V časti povinnosti týkajúcej sa zdržať sa konania, ktorým by žalovaná znemožnila vstup na nehnuteľnosti žalobcov osobným automobilom, odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku neuviedol žiadne dôkazy, na základe ktorých považoval žalobu v tejto časti za opodstatnenú, a preto je rozsudok v tejto časti nepreskúmateľný. Poukázal iba na nariadené neodkladné opatrenie, ktoré sa v spise ani nenachádza, pričom považoval za zrejmé, že v súčasnej dobe sa rešpektujú práva z vecného bremena iba s poukazom na nariadené neodkladné opatrenie. Odvolací súd uvádza, že zo spisu zatiaľ vyplýva len skutočnosť, že v čase podania žaloby bol zamedzený prechod autom z dôvodu navezeného stavebného materiálu pred bránou, ktorý bol v dôsledku nariadeného neodkladného opatrenia odstránený. Na pojednávaní pritom právna zástupkyňa žalobcov poukazovala na úmyselné vytvorenie rigolov a jarkov zo strany žalovanej, ktoré mali žalobcov obmedzovať v prejazde k ich nehnuteľnosti. Toto tvrdenie strana žalovanej namietala a navrhla vykonanie dokazovania - výsluch syna žalovanej a ohliadku. K uvedenému tvrdeniu však súd nevykonal žiadne dokazovanie, preto nie je zrejmé, či rušivé konanie zo strany žalovanej naďalej pretrváva. Odvolací súd dodáva, že obe strany v konaní poukazovali aj na konanie vedené pod sp.zn. 19C/627/2015, v ktorom žiadala žalovaná zrušenie vecného bremena a v ktorom bolo vykonané rozsiahle dokazovanie. Oboznámením sa s týmto spisom pritom súd prvej inštancie mohol získať ďalšie poznatky týkajúce sa vzťahov a konania strán sporu a podložiť konkrétnymi zisteniami súdom vyslovený predpoklad, že by opätovne bolo bránené žalovanou výkonu práva vyplývajúceho z vecného bremena. Odvolací súd uvádza, že dôvodnosť tohto žalobného nároku (zdržať sa konania, ktorým by znemožnila žalovaná vstup na nehnuteľnosti osobným automobilom) musí byť preukázaná nielen v čase podania žaloby, ale zároveň musí byť preukázané, že ak neoprávnené konanie už síce prestalo, existuje nebezpečenstvo jeho opakovania v budúcnosti. V tomto smere je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie nezistil dostatočne skutkový stav, keď nevykonal navrhnuté dôkazy a neoboznámil sa so spisom OS Nitra sp.zn. 19C/627/2015. Zároveň odvolací súd dodáva, že na strane žalobcov v priebehu odvolacieho konania došlo k rozšíreniu okruhu žalobcov v dôsledku úmrtia pôvodného žalobcu v 2/rade - V. Z.. Súd prvej inštancie však v druhom výroku rozhodoval o povinnosti žalovanej len vo vzťahu k žalobkyni (žalobkyňa v 1/rade). V ďalšom konaní sa preto vysporiada aj s nárokom žalobcov v 2/ a 3/ rade, ktorí boli do konania pribratí ako právni nástupcovia žalobcu V. Z..

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku, ktorým zaviazal žalovanú odstrániť protiprávny stav zabraňujúci výkonu práva z vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu cez parcelu č. 7, evidovanou správou katastra na LV č.XXXX, kat. úz. M., pešo i osobným automobilom v prospech vlastníkov parc. č. X evidovanej správou katastra na LV č. XX, kat. úz. M., a vo vyhovujúcom výroku, ktorým zaviazal žalovanú zdržať sa konania, ktorým by žalobkyni akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na špecifikované nehnuteľnosti pešo, zmenil s poukazom na ust. § 388 CSP a žalobu zamietol. Vo vyhovujúcom výroku, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zdržať sa konania, ktorým by žalobkyni akýmkoľvek spôsobom znemožnila vstup na nehnuteľnosti evidované na LV č. XX osobným automobilom, ako aj vo výroku o trovách konania, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní bude postupovať v naznačenom smere, doplní dokazovanie za účelom riadneho zistenia skutkového stavu a opätovne rozhodne v rozsahu zostávajúceho žalobného nároku. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov, vrátane odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).